

Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade

No. BIJ12.2014.0373

Het bestuur van het Faunafonds,

Besluit:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

de wet: de Flora- en faunawet;

het bestuur: het bestuur van het Faunafonds;

landbouw: akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw -daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen- en elke andere vorm van bodemcultuur hier te lande;

aanvrager: de grondgebruiker die een verzoek om tegemoetkoming indient bij het Faunafonds;

meldingsjaar: het jaar waarin een aanvrager een verzoek om tegemoetkoming indient;

taxateur: een taxateur die werkzaam is voor een door het bestuur aangewezen taxatiebureau;

vollegrondsgroenteteelt: de teelt in open grond van groentegewassen;

kwetsbaar gewas: de onder 'landbouw' beschreven teelten, met uitzondering van weide-, hooi- of graszaadpercelen waarvan het grasgewas minimaal zes maanden oud is en granen en graszaad in de periode waarin het gewas afrijpt;

kapitaalintensieve teelten: kwetsbare gewassen die tevens kapitaalintensief zijn;

hoofdproduct: alle gewassen die geen bijproduct zijn van het hoofdproduct;

bijproduct: producten die afkomstig zijn van het hoofdproduct.

§ 2. Verzoeken om een tegemoetkoming

Artikel 2

Het bestuur kan het verzoek tot een tegemoetkoming in de door beschermde inheemse diersoorten aangerichte schade aan de landbouw in behandeling nemen met inachtneming van de hierna volgende bepalingen:

1. Een verzoek om tegemoetkoming wordt door de aanvrager uitsluitend langs elektronische weg bij het Faunafonds ingediend op een daartoe door het bestuur vastgesteld formulier met bijlagen. Verzoeken die per post worden ingediend, worden vanaf 1 juli 2013 niet in behandeling genomen.
2. Het verzoek wordt ingediend uiterlijk binnen 7 werkdagen, nadat de aanvrager de door een beschermde inheemse diersoort veroorzaakte schade heeft geconstateerd.
3. Schade welke niet binnen 7 werkdagen na constatering door de aanvrager op het bij lid 1 vermelde formulier met bijlagen bij het Faunafonds is ingediend, komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Een pro-forma verzoek wordt niet beschouwd als een verzoek voor een tegemoetkoming.
4. Voordat het verzoek om een tegemoetkoming in behandeling wordt genomen, brengt het bestuur een behandelbedrag in rekening.
  - a. De hoogte van het behandelbedrag wordt door het ministerie van Economische Zaken bepaald. De hoogte van het behandelbedrag is vastgesteld op € 300,00.
  - b. Het behandelbedrag wordt vooraf geheven.
  - c. Indien het behandelbedrag niet wordt betaald, wordt een verzoek om een tegemoetkoming in de schade niet in behandeling genomen.
  - d. Het behandelbedrag wordt geheven vanaf 1 oktober 2014.
  - e. Op verzoek van de provincies kan het betaalde behandelbedrag gerestitueerd worden.

Artikel 3

1. Het Faunafonds registreert de datum van ontvangst van het verzoek en zendt de aanvrager een (digitaal) bewijs van ontvangst.
2. Indien het formulier onjuist of onvolledig is ingevuld, dan wel indien de in het formulier genoemde bijlagen ontbreken, wijst het Faunafonds de aanvrager daarop en stelt deze gedurende een periode

van tien werkdagen in de gelegenheid het verzoek aan te vullen.

Artikel 4

Indien een aanvrager, nadat daarom is verzocht, geen compleet verzoekschrift en de daarbij behorende bijlagen, of de nadere informatie die naar het oordeel van het bestuur nodig is om op het verzoekschrift te kunnen beslissen, verstrekt, wordt het verzoek verder niet in behandeling genomen en wordt daarvan mededeling gedaan aan de aanvrager.

§ 3. Taxatie van de schade

Artikel 5

1. De hoogte van de door één of meer beschermde inheemse diersoorten aangerichte schade wordt, zodra daaromtrent een definitief oordeel kan worden gegeven, door een taxateur getaxeerd.
2. De aanvrager zal het gewas, de teelt of de producten, waarop het verzoek om tegemoetkoming betrekking heeft, niet eerder oogsten of anderszins van zijn bedrijf afvoeren, dan nadat de schade door een taxateur of adviseur faunazaken definitief is getaxeerd.
3. De taxateur stelt, met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde taxatierichtlijnen, van zijn bevindingen een rapport samen en ondertekent dat. De eindverantwoordelijke persoon van het bureau waarvoor de taxateur werkzaam is, parafeert het taxatierapport voor interne controle en zendt het taxatierapport aan het secretariaat van het Faunafonds. Bij de eindtaxatie overhandigt de taxateur het formulier 'bevestiging taxatie grondgebruiker' aan de aanvrager of deponereert het bedoelde formulier in de brievenbus van de aanvrager of zendt dit per e-mail aan de aanvrager.
4. Indien de aanvrager opmerkingen over het formulier 'bevestiging taxatie grondgebruiker' kenbaar wil maken, zendt hij zijn reactie binnen acht werkdagen per mail of per post naar het secretariaat van het Faunafonds.
5. Het Faunafonds kan de taxateur vragen de reactie van de aanvrager van commentaar te voorzien. In dat geval zendt de taxateur dat commentaar zo spoedig mogelijk naar het secretariaat van het Faunafonds. Het Faunafonds zendt een afschrift van dat commentaar aan de aanvrager.

§ 4. Beoordeling van het verzoek om een tegemoetkoming

Artikel 6

1. Het bestuur kan uitsluitend een tegemoetkoming verlenen voor schade veroorzaakt door diersoorten genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdeel a en b van de wet, en wolven, welke door vraat, graven, wroeten en vegen aan bedrijfsmatige landbouw is veroorzaakt.
2. Uitsluitend aanvragers die hun hoofdbestaan of een substantieel gedeelte van hun bestaan vinden of plegen te vinden in de landbouw, kunnen voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Wanneer een aanvrager verplicht is bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een gecombineerde opgave te doen, is dat een aanwijzing dat hij zijn hoofdbestaan of een substantieel gedeelte van zijn bestaan in de landbouw vindt of plegt te vinden.
3. De percelen waarop schade is aangericht, dient de aanvrager op titel van eigendom, (erf)pacht dan wel een door de grondkamer goedgekeurde of ter registratie ingezonden (teelt)pachtovereenkomst in gebruik te hebben voor de uitoefening van bedrijfsmatige landbouw.

Artikel 7

1. Het bestuur zal een tegemoetkoming, als bedoeld in artikel 2, slechts verlenen, indien en voor zover naar zijn oordeel de aanvrager de schade niet had kunnen voorkomen en beperken door het treffen van maatregelen of inspanningen waartoe hij naar eisen van redelijkheid en billijkheid was gehouden.
2. Maatregelen of inspanningen ter voorkoming of beperking van schade, waarvan het bestuur meent dat deze naar eisen van redelijkheid en billijkheid door de aanvrager kunnen worden genomen, zijn:
  - a. voor kwetsbare gewassen de inzet van zowel visuele als akoestische middelen in voldoende aantallen;
  - b. voor kapitaalintensieve teelten de inzet van een deugdelijk raster als de schade wordt

- aangericht door diersoorten die staan vermeld onder artikel 4, eerste lid, onder a, van de wet;
- c. voor overige gewassen verjaging door menselijke aanwezigheid;
  - d. alternatieve middelen waarvan het gebruik vooraf schriftelijk aan het bestuur is voorgelegd en het bestuur daarmee heeft ingestemd.

Ter ondersteuning van de voorgaande maatregelen dient een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel te worden aangevraagd.

3. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2, veroorzaakt door diersoorten genoemd in artikel 4, eerste lid onderdeel a en b van de wet en waarvoor ingevolge artikel 68 van de wet een ontheffing kan worden verleend, wordt slechts toegekend indien:
  - a. de ontheffing tijdig op deugdelijke wijze is aangevraagd en op inhoudelijke gronden door de betreffende provincie is geweigerd;
  - b. de ontheffing (of machtiging) tijdig, dat wil zeggen uiterlijk op de dag van schadeconstatering, is aangevraagd en nadat deze is verleend daarvan op adequate wijze gebruik is gemaakt, en desondanks, bedrijfsmatige schade aan gewassen, teelten of overige producten is opgetreden.
4. Ten aanzien van verzoeken voor een tegemoetkoming in schade veroorzaakt door overwinterende ganzen volgt het bestuur de per provincie op te stellen ganzenbeheerplannen.

Artikel 8

1. De hoogte van de tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2 wordt door het bestuur vastgesteld na kennisneming van het door de aanvrager ingezonden aanvraagformulier met bijlagen, het door de taxateur opgestelde taxatierapport eventueel voorzien van opmerkingen van de aanvrager en eventueel overige op het verzoek betrekking hebbende stukken.
2. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2 wordt verminderd met 5% van de door de taxateur vastgestelde schade, met een minimum van € 250,00 per bedrijf per meldingsjaar.
3. In bijzondere gevallen kan het bestuur besluiten de tegemoetkoming te bepalen op 100% van de door de taxateur, of de adviseur faunazaken, getaxeerde schade.
4. Voor gewassen, teelten, overige producten, of bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren, welke door de plaats, het moment of de wijze van telen of houden, bijzonder kwetsbaar zijn voor schade veroorzaakt door diersoorten genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdeel a en b van de wet, kan het bestuur een verhoogd eigen risico instellen.
5. Tegemoetkomingen lager dan € 50,00 worden niet uitgekeerd.
6. Het totale beschikbare bedrag voor het verlenen van tegemoetkomingen in schade veroorzaakt door beschermde inheemse ganzen in de periode van 1 april tot en met 30 september bedraagt maximaal € 2 miljoen.
7. Indien in enig jaar het in lid 6 genoemde bedrag wordt overschreden, worden de te verlenen tegemoetkomingen in schade veroorzaakt door beschermde inheemse ganzen in die periode, naar evenredigheid verminderd.

§ 5. Gevallen waarin geen tegemoetkoming wordt verleend

Artikel 9

In de volgende gevallen wordt geen tegemoetkoming verleend:

- a. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort welke krachtens artikel 65 van de wet bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als diersoort welke in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanricht.
- b. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort welke krachtens artikel 65 van de wet bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als diersoort welke in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanricht en voor het verjagen en doden van die schadeveroorzakende diersoort een vrijstelling geldt, tenzij aan deze vrijstelling voorwaarden, beperkingen of clausules zijn verbonden waardoor de vrijstelling feitelijk gelijk gesteld moet worden aan een ontheffing verleend op basis van artikel 68 van de wet.
- c. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort waarvoor het provinciaal bestuur krachtens artikel 67 van de wet personen of categorieën van personen heeft aangewezen om de stand van deze diersoorten te beperken.
- d. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort genoemd in artikel 16e van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

- e. Voor schade veroorzaakt door diersoorten, vermeld in artikel 32 van de wet, waarop de jacht kan worden geopend, met uitzondering van de wilde eend buiten de periode waarop de jacht op deze diersoort is geopend.
- f. Met ingang van januari 2017 voor schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten waarvoor een ontheffing krachtens artikel 68 van de wet is verleend, waarbij in de verleende ontheffing geen bepalingen zijn opgenomen die de schadebestrijding in de weg staan. De tegemoetkoming voor schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten waarvoor een ontheffing krachtens artikel 68 van de wet is verleend, waarbij in de verleende ontheffing geen bepalingen zijn opgenomen die de schadebestrijding in de weg staan wordt voor het jaar 2015 bepaald op 60% en voor het jaar 2016 op 30% van de getaxeerde schade.
- g. Schade door vogels aan fruit:
  - I) aan bessen- en kleinfruitteelt, kersen, druiven/wijnbouw;
  - II) Met ingang van 1 januari 2017 voor schade door vogels aan zacht fruit en pit- en steenvruchten;
  - III) De tegemoetkomingen voor vogelschades bedoeld onder II worden voor het jaar 2015 bepaald op 60% en voor het jaar 2016 op 30% van de getaxeerde schade.
- h. Voor schade op gronden welke zijn gelegen binnen de bebouwde kom.
- i. Voor schade op gronden welke zijn gelegen binnen een straal van 500 meter van een vuilstortplaats, tenzij de schade wordt aangericht in de periode van 1 oktober tot en met 31 maart, of in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe in de periode van 1 oktober tot en met 30 april, en deze gronden door het provinciaal bestuur zijn aangewezen als foerageergebied voor kolganzen, grauwe ganzen of smienten.
- j. Voor schade welke is aangericht aan materialen welke worden aangewend voor het (tijdelijk) afdekken van gewassen.
- k. Indien het risico van schade door een beschermde inheemse diersoort verzekeraar is bij ten minste twee in Nederland werkzame verzekeringsmaatschappijen.
- l. Indien schade is aangericht op gronden:
  - I) waarvoor met een publiekrechtelijke rechtspersoon of een bij koninklijk besluit aangewezen particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie een pachtovereenkomst ingevolge artikel 7:388 BW tot verpachting binnen reservaten is afgesloten, of
  - II) waarvoor met een bij koninklijk besluit aangewezen particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie een erfpachtovereenkomst of pachtovereenkomst is gesloten, tenzij de aanvrager een marktconforme vergoeding betaalt en aan de gronden geen beperkingen in het landbouwkundig gebruik zijn verbonden, of
  - III) waarvoor een erfpachtovereenkomst of pachtovereenkomst is gesloten en aan deze gronden beperkingen in het landbouwkundig gebruik zijn verbonden of beperkingen ten aanzien van het bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten, of
  - IV) welke in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn aangewezen als beschermd natuurmonument, of
  - V) die feitelijk niet voor landbouwkundige doeleinden worden aangewend, of
  - VI) die een functie hebben als waterkering, of
  - VII) die in eigendom zijn van een publiekrechtelijke rechtspersoon, tenzij de aanvrager voor het gebruik van de gronden een marktconforme vergoeding betaalt en er geen beperkingen gelden ten aanzien van het landbouwkundig gebruik of ten aanzien van het bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten.
- m. Indien schade is aangericht op gronden waarvoor een vergoeding is verleend voor het opvangen van ganzen of knobbelzwanen en de schade is aangericht door overige ganzen, zwanen, meerkoeften of eendensoorten.
- n. Indien schade is aangericht op gronden waarvoor een vergoeding is verleend in het kader van (P)SN, (P)SAN of SNL voor botanisch beheer of botanisch randenbeheer.
- o. Indien de schade is aangericht aan blijvend grasland in de maand oktober.
- p. Indien de schade is aangericht aan blijvend grasland in de periode 1 oktober tot en met 31 januari daaropvolgend en het grasgewas bestemd is voor beweiding met schapen.
- q. Indien de schade is aangericht aan knol-, bol- en wortelgewassen die na 1 december van het teeltseizoen worden geoogst, met uitzondering van onderdekkersteelten en van bloembollen.
- r. Indien de schade is aangericht aan bijproducten van gewassen.
- s. Indien de schade is aangericht door een beschermde inheemse diersoort aan bedrijfsmatig geteelde gewassen in een kas of bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren in een stal.
- t. Indien schade is aangericht aan gebouwen, installaties, bouwwerken, geoogste gewassen, opgeslagen voedergewassen of verpakte voedergewassen.
- u. Indien schade is aangericht aan voertuigen, (lucht)vaartuigen of overige vervoermiddelen.
- v. Indien, door handelingen of het nalaten daarvan door de aanvrager, de taxateur of de adviseur faunazaken de schade niet meer kan taxeren.
- w. Indien de aanvrager het beschadigde gewas niet meer zal oogsten.
- x. Indien de aanvrager het betreffende perceel niet meer in gebruik zal nemen.
- y. Indien de schade wordt veroorzaakt door een ziekte.

-
- z. In andere gevallen waarin het bestuur oordeelt dat de schade redelijkerwijs ten laste van de grondgebruiker behoort te blijven.

§ 6. Overig

Artikel 10

De voorgaande 'Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade' wordt ingetrokken.

Artikel 11

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst.
2. Deze beleidsregels zijn niet van toepassing op de afhandeling van verzoekschriften die voorafgaand aan de inwerkingtreding zijn ingediend.

Deze beleidsregels zullen met toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Dordrecht, 2 juli 2014,

*Het bestuur van het Faunafonds,
De voorzitter,
G.J. Jansen*

*De secretaris,
H. Revoort*

TOELICHTING

Algemeen

Het Faunafonds is een bij de Flora- en faunawet ingesteld zelfstandig bestuursorgaan. Het heeft onder meer tot taak te beslissen op aanvragen voor tegemoetkomingen in schade aangericht door beschermde inheemse diersoorten. Voor algemene informatie omtrent het Faunafonds wordt verwezen naar de website van het Faunafonds, www.faunafonds.nl.

In de wet is onder meer bepaald dat een belanghebbende die schade ondervindt, aangericht door beschermde inheemse diersoorten, zich tot het Faunafonds kan wenden met een verzoek een tegemoetkoming in de schade te verlenen. De minister van Economische Zaken kan, in overeenstemming met de colleges van gedeputeerde staten van de provincies, regels stellen met inachtneming waarvan het Faunafonds op een verzoek om een tegemoetkoming dient te beslissen. Zowel de minister als de provincies hebben bij de start van het Faunafonds in 2002 te kennen gegeven dergelijke regels vooralsnog niet te zullen treffen. Daarom is het noodzakelijk dat het bestuur van het Faunafonds (hierna: bestuur) zelf beleidsregels bekendmaakt omtrent de wijze van indiening van het verzoek om tegemoetkoming alsmede de criteria waaraan een verzoek om tegemoetkoming wordt getoetst.

Grondgebruikers die schade van dieren ondervinden, kunnen onder omstandigheden een tegemoetkoming in deze schade krijgen. Uitgangspunt is daarbij dat schade die de grondgebruiker of zijn jachthouder had kunnen voorkomen of beperken, niet voor tegemoetkoming in aanmerking komt¹. Aanknopingspunt voor het beleid is allereerst de overweging in de Memorie van Toelichting op de wet dat een belanghebbende alles in het werk moet stellen om schade te voorkomen of te beperken. Het moet voorts gaan om schade die niet tot het normale bedrijfsrisico en het normale maatschappelijke risico van de betrokkene behoort. Een zekere mate van schade door in het wild levende dieren dient een ieder voor lief te nemen². Een tweede aanknopingspunt is de overweging in de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer³ dat het uitgangspunt van het beleid ter zake van tegemoetkoming is dat de bescherming van have en goed tegen schade door dieren primair de verantwoordelijkheid is van de burger zelf. Daarbij is het nemen van maatregelen gericht op het voorkomen van schade een eerste aandachtspunt. Pas als dergelijke maatregelen tekort schieten, is schadebestrijding aan de orde. Indien, ondanks een deugdelijke en tijdige inspanning van de grondgebruiker om schade te voorkomen en te beperken, schade ontstaat, kan het bestuur besluiten een tegemoetkoming toe te kennen.

Deze beleidsregels zijn in samenspraak met het Rijk en de Provincies tot stand gekomen en omvatten een actualisatie van de beleidsregels.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In artikel 1 wordt aangegeven wat onder bepaalde begrippen wordt verstaan. De begrippen kapitaalintensieve teelten en hoofdproduct vereisen een aanvullende uitleg.

Onder kapitaalintensieve teelten worden in ieder geval verstaan de teelt van: bloemen, bloembollen, bomen, fruit, en hoog salderende groentes. Het gaat bij kapitaalintensieve teelten om teelten die meerdere jaren op een plek staan en/of teelten die per hectare hoge financiële opbrengsten opleveren (hoog salderen). Dit zijn gewassen waar in redelijkheid een grotere inspanning van een grondgebruiker mag worden verlangd om deze gewassen te beschermen.

Onder hoofdproduct wordt in ieder geval verstaan een product dat in de Kwantitatieve Informatie Akkerbouw en Vollegrondsgroenteteelt (KWIN) als hoofdproduct wordt genoemd.

Artikel 2 tot en met 4

In de artikelen 2, 3 en 4 wordt de wijze van indiening van een verzoek om tegemoetkoming in schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten geregeld. Schade veroorzaakt door exoten komt op basis van artikel 84, eerste lid, van de Flora- en faunawet niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Vereist is dat de schade zo spoedig mogelijk (binnen 7 werkdagen) bij het Faunafonds

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 1992–1993, 23 147, nr. 3, p. 62

² Tweede Kamer, vergaderjaar 1992–1993, 23 147, nr. 3, p. 83

³ Eerste Kamer, vergaderjaar 1997–1998, 23 147, nr. 104b, p. 21

wordt gemeld. Het Faunafonds is dan in de gelegenheid zijn adviseur faunazaken of taxateur ter plaatse een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. De adviseur faunazaken kan dan ook adviseren hoe verder gaande schade kan worden voorkomen of beperkt. Aanvragen die later dan 7 werkdagen zijn ingediend worden afgewezen. Het komt voor dat aanvragers in het opmerkingsveld of in latere procedures aangeven dat de schade (veel) eerder is ontstaan.

Vanaf 1 juli 2013 neemt het Faunafonds uitsluitend elektronisch ingediende aanvragen in behandeling. Als het Faunafonds een papieren verzoekschrift ontvangt, wijst het de aanvrager op de mogelijkheid om een elektronische aanvraag in te dienen. De staatssecretaris van Economische Zaken zal de invoering van het behandelbedrag mogelijk maken. Het behandelbedrag bedraagt € 300,00. Het bestuur heeft vooruitlopend hierop besloten het behandelbedrag thans in de beleidsregels op te nemen en heffing daarvan per 1 oktober te effectueren. Een verzoek om een tegemoetkoming wordt pas in behandeling genomen indien het behandelbedrag is ontvangen. Het indienen van een digitaal verzoekschrift kan pas worden afgerond zodra het behandelbedrag is overgemaakt. In specifieke gevallen willen de provincies voorkomen dat het behandelbedrag het melden van schade in de weg gaat staan. In deze gevallen wordt het bestuur verzocht om het behandelbedrag te restitueren aan de aanvrager.

Artikel 5

Artikel 5 regelt de wijze waarop de schade wordt vastgesteld. Het bestuur heeft taxatiebureaus aangewezen, wiens taxateurs de schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten taxeren. Uitsluitend schadeverzoeken waarbij een door het bestuur aangewezen taxateur of de adviseur faunazaken de schade heeft getaxeerd, worden door het bestuur in behandeling genomen. Hiervoor is gekozen omdat de taxaties moeten worden opgesteld met inachtneming van door het bestuur vastgestelde richtlijnen voor taxatie van faunaschade. De aangewezen taxatiebureaus hebben schriftelijk bevestigd dat zij overeenkomstig die richtlijnen zullen taxeren.

De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de grondgebruiker achterlaten of deze zo spoedig mogelijk toesturen. Voorts is voorzien in een mogelijkheid dat de aanvrager zijn opmerkingen over de taxatie kan vermelden, dat de taxateur die opmerkingen van commentaar voorziet en dat de aanvrager kennis kan nemen van het commentaar van de taxateur.

Artikel 6 tot en met 8

In de artikelen 6 tot en met 8 is vastgelegd hoe het verzoek voor de tegemoetkoming wordt beoordeeld. Daarbij heeft het bestuur ter invulling van artikel 84 van de wet in de eerste plaats bepaald welke schade in aanmerking wordt genomen. Het gaat hierbij om vraat-, graaf-, wroet- of veegschade. Schade door wolven aan bedrijfsmatig gehouden landbouw huisdieren valt hieronder. Geen tegemoetkoming wordt bijvoorbeeld verleend voor structurele schade aan gronden doordat beschermde inheemse diersoorten die gronden hebben betreden. Verder heeft het bestuur bepaald dat uitsluitend personen die hun hoofdberoep in de landbouw hebben voor een tegemoetkoming in aanmerking kunnen komen.

Daartoe is besloten op grond van de overweging dat door het hoge beschermingsniveau van de wet bepaalde individuen in de samenleving schade lijden doordat bij de wet beschermde inheemse soorten schade toebrengen aan gewassen of bepaalde teelten. Als die personen voor wat betreft hun inkomen (mede) afhankelijk zijn van de opbrengsten van die gewassen of die teelten dan acht het bestuur het redelijk dat die personen (gedeeltelijk) voor die schade worden gecompenseerd. Hierbij geldt dat de aanvrager het perceel waarop schade is aangericht op titel van eigendom, erfpacht of (teelt)pachtovereenkomst in gebruik dient te hebben.

Voorts is van belang dat de grondgebruiker zelf al het mogelijke dat in redelijkheid van hem kan worden verwacht, heeft ondernomen om schade zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Het bestuur heeft daartoe ter voorlichting van grondgebruikers de Handreiking Faunaschade vastgesteld. Daarin worden voor de verschillende schadeveroorzakende diersoorten per gewas mogelijkheden opgesomd die de grondgebruiker, en soms zijn jachthouder, kan treffen om de schade zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Het bestuur zal niet verlangen dat de grondgebruiker alle in de Handreiking opgesomde maatregelen zal hebben getroffen, alvorens hij voor een tegemoetkoming in aanmerking komt. Wel meent het bestuur dat in redelijkheid van de grondgebruiker kan worden gevergd dat hij een aantal van de in de Handreiking voor het betreffende gewas of teelt opgesomde maatregelen heeft getroffen of dat hij andere effectieve maatregelen om schade te voorkomen of te beperken heeft getroffen. De maatregelen dienen gevarieerd te worden aangewend. De taxateur zal bij zijn taxatie de door de grondgebruiker

aangewende maatregelen ter voorkoming of bestrijding van de schade in zijn taxatierapport vermelden.

Teneinde innovatieve verjaagmaatregelen te stimuleren heeft het bestuur de mogelijkheid geopend ook niet in de Handreiking vermelde verjaagmethoden toe te staan. Wel is het daarbij noodzakelijk dat de grondgebruiker, voordat hij het nieuwe middel gaat uittesten, de verwachte werking schriftelijk toelicht aan het bestuur. Eventueel kan de adviseur faunazaken ter plaatse nader onderzoek instellen. Indien het bestuur de grondgebruiker toestemming verleent het door hem voorgestelde middel te testen, zal de faunabeheereenheid in wiens werkgebied het schadeperceel is gelegen van die toestemming in kennis worden gesteld.

Blijkens de wet(sgeschiedenis) is de grondgebruiker degene die verantwoordelijk is voor het voorkomen en beperken van door beschermde inheemse diersoorten aangerichte schade, met uitzondering van schade veroorzaakt door de vijf bejaagbare soorten. Voor die bejaagbare soorten draagt de jachthouder mede een verantwoordelijkheid. Voor schadeveroorzakende diersoorten dient de grondgebruiker tijdig een ontheffing krachtens artikel 68 van de wet aan te vragen ten behoeve van zijn jachthouder om die diersoorten te doden. Indien de provincie op voorhand al een ontheffing heeft verleend aan de faunabeheereenheid, kan de grondgebruiker volstaan met het aanvragen van een machtiging bij deze faunabeheereenheid.

Het bestuur meent dat het tijdig aanvragen van een ontheffing krachtens artikel 68 één van de mogelijkheden is om (dreigende) belangrijke landbouwschade te voorkomen of te beperken. Als de grondgebruiker een dergelijke ontheffing of machtiging niet of niet tijdig heeft aangevraagd dan zal in beginsel geen tegemoetkoming worden verleend. Tijdig aanvragen van een ontheffing of machtiging houdt in dat deze uiterlijk op de dag dat de schade van enige omvang is geconstateerd, wordt aangevraagd. Op dat moment wordt immers van de grondgebruiker verwacht dat hij direct actie onderneemt.

Het bestuur zal met gedeputeerde staten van provincies bezien in welke gevallen het aanvragen van een ontheffing krachtens artikel 68 achterwege kan blijven, bijvoorbeeld indien kan worden aangetoond dat afschot van schadeveroorzakende diersoorten nauwelijks of geen effect sorteert op het voorkomen of beperken van de schade door die diersoort.

Wordt een ontheffing verleend dan zal ook de schade die gedurende de behandelingsperiode van de ontheffingsaanvraag, welke ondanks de inspanningen van de grondgebruiker nog is ontstaan, bij de taxatie van de omvang van de schade worden betrokken. Als gedeputeerde staten van de provincie op inhoudelijke gronden een ontheffing weigeren, acht het bestuur een tegemoetkoming in de schade op zijn plaats.

Van een verleende ontheffing moet adequaat gebruik worden gemaakt. Dit houdt in dat minimaal twee keer per week aan verjaging ondersteunend afschot, of pogingen tot afschot, dient plaats te vinden. Om te kunnen toetsen of er sprake is van adequaat gebruik wordt een aanvrager gevraagd een rapportage ten aanzien van het gebruik van de ontheffing te overleggen.

Het eigen risico is gesteld op 5% van de geleden schade met een minimum van € 250,00 per bedrijf per meldingsjaar. Dit betekent dat een eigen risico van € 250,00 berekend wordt over het totale aantal aanvragen van een grondgebruiker, tot een bedrag van € 5.000,00 is getaxeerd. Boven dit bedrag zal 5% van het getaxeerde als eigen risico berekend worden. Om de administratieve lasten te beperken worden tegemoetkomingen die lager zijn dan € 50,00 niet uitgekeerd. Voor diersoorten welke op geen enkele wijze mogen worden ver- of bejaagd kan het bestuur besluiten de schade volledig te vergoeden.

Het bestuur kan ook een verhoogd eigen risico hanteren. Bij het opleggen van een verhoogd eigen risico hanteert het bestuur de volgende richtlijnen:

1. Een verhoogd eigen risico, zoals bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de beleidsregels, kan worden opgelegd in de volgende gevallen:
  - a. Indien op de website, in de Handreiking of op andere wijze openbaar is gemaakt dat in bepaalde gevallen een verhoogd eigen risico wordt toegepast.
  - b. Indien aan een grondgebruiker vooraf kenbaar is gemaakt dat in de toekomst een verhoogd eigen risico kan worden toegepast.
  - c. Indien door handelingen of keuzes van de grondgebruiker de kans op schade voorzienbaar was.
  - d. In overige gevallen waarvan op basis van de feiten en omstandigheden het redelijk is om een verhoogd eigen risico toe te passen.
2. Het verhoogde eigen risico bedraagt: 25%, 50%, 75% of 100%.

Het toepassen van een verhoogd eigen risico zal in het algemeen alleen gebeuren bij kapitaalintensieve teelten. In de afweging of aan een individuele grondgebruiker wordt medegedeeld dat in de toekomst een verhoogd eigen risico kan worden opgelegd speelt, onder andere, mee of de schade (telkens) is veroorzaakt op percelen die tijdelijk (één teeltseizoen) in gebruik zijn of op percelen in eigendom of op basis van langjarige contracten in gebruik zijn. In de eerste situatie is ondernemer in staat om zelf een afweging te maken welke voordelen maar ook risico's hij heeft om op een bepaalde plaats percelen te huren en een (schadegevoelig en/of kapitaalintensief) gewas te telen. Dit moet voor de grondgebruiker een aanleiding vormen om een risico inschatting (rendement vs kans op schade) te maken. Het risico op schade kan hij dan niet vervolgens (onbeperkt) afschuiven op Faunafonds, omdat hij dit risico zelf willens en wetens heeft genomen. Voor zover toepassen van deze richtlijn strijdig is met de beleidsregels, gaan de beleidsregels voor.

Er wordt gestreefd naar een (aanzienlijke) reductie van de populatie overzomerende ganzen. De verwachting is dat de door deze populatie aangerichte schade daardoor zal afnemen. De colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies, die verantwoordelijk zijn voor de financiering van het Faunafonds, hebben het bestuur verzocht om in de zomerschade door beschermde inheemse ganzen niet meer uit te keren dan € 2 miljoen. Voor zover het te verlenen aantal tegemoetkomingen dit bedrag komt te overschrijden, dan vindt uitkering van de tegemoetkomingen naar evenredigheid plaats. Op basis van historische gegevens is de zomerschade ongeveer € 3 miljoen. Dit zou betekenen dat de te verlenen tegemoetkomingen vanwege dit plafond met een derde worden verlaagd.

Artikel 9

Artikel 84 van de wet bevat het uitgangspunt dat een tegemoetkoming slechts wordt verleend voorzover de schade redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van een belanghebbende behoort te blijven. In artikel 9 is een niet-limitatief aantal gevallen vastgesteld waarvoor het bestuur geen tegemoetkoming verleent. Deze gevallen sluiten aan bij de voorzieningen die de wet biedt om schade te voorkomen of te beperken.

Voor schade aangericht door diersoorten die in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade veroorzaken wordt geen tegemoetkoming verleend. Reden hiervoor is dat er het gehele jaar voor zowel grondgebruiker als jachthouder voldoende mogelijkheden bestaan om schade aan de landbouw door die diersoorten te voorkomen dan wel te beperken. Het bestuur is bekend met provinciale vrijstellingen waarin voorwaarden, beperkingen of clausules zijn opgenomen. Van dergelijke vrijstellingen kan gezegd worden dat zij in de praktijk hetzelfde werken als een ontheffing gebaseerd op artikel 68 van de Flora- en faunawet. Het bestuur behandelt in het kader van beleidsregels dergelijke vrijstellingen daarom al jaren als ware het ontheffingen. Met de huidige wijzigingen van de beleidsregels wordt deze praktijk formeel opgenomen in de beleidsregels.

Op verzoek van de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies wordt (in de toekomst) geen tegemoetkoming meer verleend indien er sprake is van een ontheffing, op basis van artikel 68 van de Flora- en faunawet, zonder voorwaarden, beperkingen of clausules ten aanzien van de schadebestrijding. Een dergelijke ontheffing is qua werking in de praktijk vergelijkbaar en daarom beleidsmatig gelijk te stellen aan een vrijstelling. Om grondgebruikers niet te overvallen met dit beleid en om de provincies de gelegenheid te geven om dergelijke ontheffingen op te stellen en te verlenen wordt voor de jaren 2015 en 2016 voorzien in een overgangstermijn waarbij het deel van de getaxeerde schade dat voor een tegemoetkoming in aanmerking komt wordt gereduceerd. Vanaf 1 januari 2017 wordt geen tegemoetkoming meer verleend.

Het bestuur heeft sinds jaar en dag de praktijk om voor een aantal fruitschades aangericht door vogels geen tegemoetkoming te verstrekken, bijvoorbeeld blauwe bessen en kersen. Op verzoek van de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies worden (in de toekomst) ook andere fruitschades uitgesloten van een tegemoetkoming. Het bestuur heeft hierin aanleiding gezien om ook de oude praktijk in de beleidsregels vast te leggen. Vanaf 1 januari 2017 komt schade in fruit aangericht door vogels feitelijk niet meer voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Schade veroorzaakt door diersoorten op gronden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of binnen een straal van 500 meter afstand van een vuilstortplaats, komt evenmin voor een tegemoetkoming in aanmerking. Het bestuur meent dat in dergelijke gevallen de grondgebruiker kan voorzien dat bepaalde maatregelen om schade te voorkomen of te beperken niet mogen worden aangewend.

Evenmin wordt schade vergoed aan materialen welke worden gebruikt om gewassen af te dekken om daarmee een vroegere en naar verwachting hogere opbrengst te krijgen. Het bestuur meent dat het risico van die schade voor rekening van de grondgebruiker dient te blijven en dat eventuele schade gecompenseerd dient te worden geacht door een hogere opbrengst voor het betreffende gewas. Wordt die hogere opbrengst niet gerealiseerd, dan is dat ondernemersrisico.

Schade welke in redelijkheid verzekeraar is bij minimaal twee in Nederland werkzame verzekeringsmaatschappijen komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Het bestuur meent voorts dat schade aangericht op gronden die verpacht zijn in een reservaat, of op gronden die in het kader van de Natuurbeschermingswet als beschermd natuurmonument zijn aangewezen niet voor een tegemoetkoming in aanmerking dient te komen. Dit geldt ook voor schade op gronden waarvoor een (erf)pachtovereenkomst met een natuurterreinbeherende instantie is afgesloten, al ligt dit anders als de aanvrager voor het gebruik een marktconforme prijs betaalt en er geen beperkingen aan het landbouwkundig gebruik van de gronden zijn verbonden. Bij landbouwkundige beperkingen gaat het bijvoorbeeld om de situatie waarin het agrarisch gebruik van de gronden ongeschikt is aan het natuurbeheer. Hetzelfde dient te gelden voor die gronden waarvoor met anderen dan een natuurterreinbeherende instantie een (erf)pachtovereenkomst is afgesloten en indien uit deze overeenkomst beperkingen ten aanzien van het landbouwkundig gebruik of beperkingen ten aanzien van het bestrijden van schade volgen. Het bestuur kan zich in deze gevallen naast de (erf)pachtovereenkomst ook baseren op de bestemming die op de onderhavige percelen berust.

Het gaat in die zin in artikel 9, onder i, sub I, II en III van de beleidsregels om die gevallen waarbij schade of is te verwachten, of niet (of minder) is te beperken, of waar het landbouwkundig gebruik ongeschikt is gemaakt aan natuurdoelstellingen en dit consequenties zijn van een bedrijfskeuze door het aangaan van een dergelijke (erf)pachtovereenkomst.

Schade op gronden waarvan het feitelijk gebruik niet agrarisch is of op gronden die een functie als waterkering hebben, komt evenmin in aanmerking voor een tegemoetkoming. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om schade sport- en golfvelden of op zeedijken die door schapen worden begrast. Reden hiervoor is dat op die gronden geen sprake is van normale agrarische productie en dat de kans op schade door beschermde inheemse diersoorten op die gronden voorzienbaar is, dan wel dat de grondgebruiker zelf zich bij overeenkomst heeft verbonden bepaalde schadebestrijdingsmaatregelen niet toe te passen. Het bestuur acht het redelijk dat de schade in dergelijke gevallen tot het ondernemersrisico behoort en dat de grondgebruiker daarvoor niet wordt gecompenseerd.

Als de aanvrager geen marktconforme vergoeding betaalt voor het gebruik van gronden die in eigendom zijn van een publiekrechtelijke rechtspersoon, wordt eventuele schade niet vergoed. Hetzelfde geldt als op deze gronden beperkingen rusten ten aanzien van het landbouwkundig gebruik of ten aanzien van de schadebestrijding. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om een braakliggend terrein dat een grondgebruiker tijdelijk om niet gebruikt.

Indien op andere wijze (gedoogovereenkomst) is voorzien in een vergoeding van het opvangen van bepaalde diersoorten wordt geen tegemoetkoming verstrekt voor diersoorten die nauw verwant zijn aan de soort(en) waarvoor een opvangovereenkomst is afgesloten.

Voor schade op gronden met een pakket voor botanisch beheer of botanisch randenbeheer worden geen tegemoetkoming verstrekt. Door het versralen van de grond is er nauwelijks sprake van foerageermogelijkheden voor beschermde inheemse diersoorten en leveren deze gronden geen of een lagere productie voor het agrarische bedrijf.

Geen tegemoetkoming wordt verstrekt voor de schade aan blijvend grasland in de maand oktober. Evenmin wordt een tegemoetkoming verstrekt voor de schade aan blijvend grasland in de herfst- en winterperiode bestemd voor de voederwinning van schapen.

Indien de schade is aangericht aan knol-, bol- en wortelgewassen, die langer dan gebruikelijk op het land hebben gestaan en daarom ook later dan gebruikelijk worden geoogst, komt deze niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. Als de aanvrager het risico neemt om de gewassen langer dan gebruikelijk op het land te laten staan, stijgt de kans dat dieren schade aan de gewassen toebrengen. De mogelijkheden om te foerageren nemen elders immers af. Tevens wordt het kwaliteitsverlies bij deze gewassen later in het seizoen door nattigheid en vorst steeds groter. De verhoogde kans op schade die dit oplevert, dient voor rekening van de grondgebruiker te komen. Dit is anders bij bloembollen en bij onderdekkersteelten, waarbij de gewassen juist in de winter maanden worden geteeld en waarbij de gewassen met bijvoorbeeld stro of plastic worden afgedekt.

Verder wordt geen tegemoetkoming verstrekt voor schade aangericht aan bijproducten. Voorbeelden van bijproducten zijn stro (bij het hoofdproduct granen en peulvruchten) en hooi (bij het hoofdproduct graszaad).

Schade aan gebouwen, installaties en voertuigen etc. wordt niet door het Faunafonds vergoed. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om schade ten gevolge van aanrijdingen of aanvaringen met beschermde diersoorten.

Schade door beschermde inheemse diersoorten aan dieren in een stal komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking. Alvorens een schadeveroorzakend dier de stal of het gebouw bereikt kunnen er voldoende barrières opgeworpen worden om de schade te voorkomen. Bovendien zijn stallen en andere bouwwerken af te sluiten en is het voor rekening van een grondgebruiker indien dit niet goed gebeurt.

Daarnaast is bepaald dat indien de aanvrager handelingen verricht of nalaat handelingen te verrichten waardoor de taxateur niet (meer) in staat is de omvang van de schade te taxeren, de aanvrager zijn aanspraak op een tegemoetkoming verliest.

Een tegemoetkoming wordt ook niet verleend in de gevallen dat de grondgebruiker het gewas niet meer oogst of dat het beschadigde perceel niet meer in gebruik wordt genomen en dit (mede) het gevolg is van andere omstandigheden dan schade door beschermde inheemse diersoorten. Voorbeelden zijn het niet oogsten maar onderploegen van gewassen of het niet meer beweiden van grasland met vee vanwege natte omstandigheden.

Het bestuur verleent op basis van de Flora- en faunawet alleen tegemoetkomingen in schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten. Schade veroorzaakt door ziektekiemen valt niet onder dat begrip. Het bestuur heeft daarom ook in 2009 in de Handreiking Faunaschade opgenomen (p. 57) dat bij ziekte geen tegemoetkoming wordt verstrekt. Vaak zal het causale verband tussen een ziekte en de aanwezigheid van een beschermde inheemse diersoort niet aanwezig zijn of (achteraf) te bepalen zijn. Voor de duidelijkheid is besloten om in de beleidsregels de uitsluiting van ziekte voor tegemoetkomingen op te nemen.

De beleidsregels bevatten geen limitatieve opsomming van situaties waarin geen tegemoetkoming wordt verleend. In dit verband geldt dat het bestuur in de beleidsregels niet op voorhand alle (toekomstige) situaties kan benoemen waarin de schade voor rekening van de aanvrager behoort te blijven. Uit artikel 84 van de Flora- en faunawet vloeit voort dat een tegemoetkoming alleen wordt verstrekt als de schade in redelijkheid niet ten laste van de aanvrager behoort te blijven. Het is dan ook niet met de wet te verenigen dat het bestuur een tegemoetkoming zou verstrekken voor schade die ten laste van de aanvrager behoort te blijven. In de beleidsregels is dit uitgangspunt expliciet vastgelegd.

Ten slotte geldt dat het bestuur is gehouden aan artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht. Het bestuur handelt overeenkomstig deze beleidsregels, tenzij dat voor één of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Artikel 11

Gelet op deze overgangsbepaling gelden de beleidsregels voor verzoekschriften die het Faunafonds vanaf de datum van inwerkingtreding van de beleidsregels heeft ontvangen. Op verzoekschriften die het Faunafonds voor de inwerkingtreding van de beleidsregels heeft ontvangen, past het bestuur de voorgaande Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade toe.

*Het bestuur van het Faunafonds,
De voorzitter,
G.J. Jansen*

*De secretaris,
H. Revoort*